

Järvenpään kaupunki | Toimintaympäristöanalyysi: vaihe 2

LIITE Kasvuskenaarioiden vaikutusarvioinnit Järvenpään kasvuskenaariotarkastelu

20.11.2025

Capful Oy
Kimmo Kivinen
Virve Kauppi

Järvenpään kaupunki
Saara Ojala

Kasvuskenaarion vaikutukset

Skenaario 1: Hallitun kasvun tie (perusskenaario)

	Väestörakenne, demografinen kehitys ja segregaatio	Rakennettu kaupunkiympäristö ja –luonto	Kaupungin talous ja palveluiden järjestäminen	Liikenne ja saavutettavuus	Elinvoima (mm. lumovoima, pito- ja vetovoima)
Mahdollisuudet	+ Väestörakenne mahdollistaa hyvän taloudellisen huoltosuhteen. + Alueellisen eriytymisen haasteisiin voidaan proaktiivisesti reagoida ja vastata kaupungin kehittämisessä. + Yhteisöllisyys on kaupungin vahvuus ja tukee väestön hyvinvointia.	+ Tasapaino kaupunkimaisuuden ja luonnon välillä on lumovoimatekijä. + Luontoarvoja pystytään huomioimaan kehittämisessä ja päätöksissä. + Kaupunkiympäristöstä on mahdollisuus rakentaa monipuolista, houkuttelevaa ja inspiroivaa.	+ Väestön ja elinkeinoelämän kasvu lisäävät kaupungin tuloja. + Maltillinen kasvu tukee talouden ja palveluiden suunnittelua sekä kaupungin resilienssiä. + Palveluita järkevöitetään ja kehitetään vastaamaan muuttuvia tarpeita. + Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostetaan, mikä edistää terveyttä ja hyvinvointia. + Palveluverkon arvioidaan riittävän ilman merkittäviä ja äkillisesti kasaantuvia investointitarpeita. + Digitalisaatio tarjoaa uusia mahdollisuuksia palveluiden järjestämiseen. + Tiivis rakenne mahdollistaa palveluiden keskittämistä.	+ Joukkoliikenteeseen kohdistuu kasvavaa kysyntää. + Joukkoliikenteen kehittäminen laskee päästöjä. + Tiivis rakenne tukee kestävää liikkumista ja vähentää yksityisautoilun tarvetta. + Hyvät yhteydet, erityisesti pääkaupunkiseudulle, tukevat kaupungin vetovoimaa. + Kävely- ja pyöräilyväylät tukevat liikkumista. + Monipuoliset kulkemisen mahdollisuudet edistävät eri väestöryhmien hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta.	+ Kaupunki sitoutuu ja panostaa strategiaan vahvuksiinsa lumovoiman säilyttämiseksi. + Yhteisöverotulojen kasvattamiseksi tehdään systemaattisesti töitä. + Yritysten ja investointien maltillinen kasvu tukee työllisyyttä. + Väestönkasvu ja ikääntyminen muuttavat palveluiden kysyntää ja vilkastuttavat elinkeinoelämää. + Koulutukseen sekä osaamisen panostetaan ja työmarkkinoiden muutoksiin pystytään reagoimaan. + Kulttuuri, tapahtumat, luonto ja monipuoliset asumisen mahdollisuudet luovat veto- ja pitovoimaa.
Haasteet	- Taloudellinen huoltosuhte voi heikentyä, mikäli työikäisten osuus ei kasva riittävästi - Segregaation ehkäisy edellyttää aktiivisia toimenpiteitä. Alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen haastavat alueiden ja palveluiden kehittämistä. - Muuttuvan demografian haasteisiin tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi vaikutusarviointien merkitys korostuu ja panostuksia myönteiseen erityiskohteluun voidaan tarvita aiempaa enemmän.	- Kaupungin kasvaminen ja rakentaminen aiheuttavat painetta kaupunkiluonnonle. - Mikäli luonnon saavutettavuuteen ei kiinnitetä huomiota tiivistyvässä kaupunkirakenteessa, se vaikuttaa asumisen viihtyvyyteen. - Rakentaminen lisää päästöjä. Niitä voidaan vähentää investoimalla energiaratkaisuihin ja kiertotalouteen sekä huomioimalla ilmastotavoitteet päätöksenteossa.	- Kaupungin menojen kasvu aiheuttaa painetta tulorahoituksen riittävyydelle. - Väestönkasvu ja ikääntyminen aiheuttavat painetta palveluiden riittävyydelle ja saavutettavuudelle. - Muutokset palveluihin ja resurssien allokointiin voidaan kokea haasteelliseksi ratkaista. - Valtionosuuden heilahdukset haastavat, vaikka niiden osuus kaupungin tulorahoituksesta on suhteellisen pieni. - Kasvava kaupunki tarvitsee välttämättömät investoinnit esimerkiksi infrastruktuuriin ja palveluverkkoon.	- Joukkoliikenteen kapasiteetti ja monipuolisuus kehittyvät kysyntää hitaammin. Resurssit kehittämiselle ovat riittämättömät. - Liikenteen kehittämisen ohella myös pysäköinnin kehittämiseen tulee suunnata resursseja. - Kasvava liikenne lisää liikenneinfran investointeja ja ylläpidon kustannuksia. - Mahdolliset puutteet joukkoliikenteen saavutettavuudessa lisäävät alueellista eriytymistä ja kuntalaisten eriarvoisuutta. - Väestön ikääntyminen aiheuttaa muutostarpeita liikennöintiin.	- Kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy eräillä aloilla. - Vetovoima haastaa kaupungin brändityötä. - Kasvu hidastuu, mikäli kaupunki ei onnistu tarjoamaan elinkeinoelämälle sen tarvitsemia toimintaympäristöä. - Yksittäiset suuret heilahdukset elinkeinoelämässä saattavat heikentää kaupungin elinvoimaa ja taloutta merkittävästi (esim. Metsö).

Skenaario 2: Lumovoiman loikka

	Väestörakenne, demografinen kehitys ja segregatio	Rakennettu kaupunkiympäristö ja –luonto	Kaupungin talous ja palveluiden järjestäminen	Liikenne ja saavutettavuus	Elinvoima (mm. lumovoima, pito- ja vetovoima)
Mahdollisuudet	+ Väestössä eri ikäryhmät ovat edustettuina suhteellisen tasaisesti. + Monimuotoinen väestö ja kasvava kansainvälistyminen nähdään kaupungin rikkautena. + Työikäisten muuttoliike mahdollistaa vahvan taloudellisen huoltosuhteen, mikäli työllisyys on hyvällä tasolla. + Lasten määrä säilyy vakaana, ei vähene merkittävästi eikä kasva hallitsemattomasti. + Segregaation haasteisiin kyetään vastaamaan laadukkailla palveluilla hyvinvoinnissa, opetuksessa ja kasvatuksessa sekä kaupunkikehityksessä.	+ Tiivis rakentaminen mahdollistaa lähiluonnon saavutettavuuden (10 min). + Järvenpää erottuu kaupunkimaisella, viihtyisällä ja eloisalla keskustallaan, + Keskusta tarjoaa tilaa palveluille, harrastustoiminnalle ja kohtaamisille. + Laadukkaat ja arvonsa säilyttävät asunnot ja toimitilat houkuttelevat sekä kasvattavat kysyntää. + Tuusulanjärven ekologinen tila paranee + Kaupunkiluonnon arvostus näkyy suunnittelussa ja investoinneissa, mikä lisää viihtyisyyttä ja kaupungin vetovoimaa. + Asuntojen ja toimitilojen rakentamisessa huomioidaan tilojen muunneltavuus, monikäyttöisyys sekä kestävyys. + Keskusta vetää puoleensa liike-elämän palveluita (esim. ICT, finanssi, konsultointi) sekä yksinyrittäjiä.	+ Veropohja vahvistuu, kun asukasmäärä ja yritystoiminta kasvavat. + Kaupungin kyky uusiin avauksiin, investointeihin ja kehittämiseen kasvaa. + Palveluita voidaan tarjota monipuolisemmin, kun väestöpohja on riittävä. + Palveluissa panostetaan riittävästi kotoutumiseen, minkä johdosta maahanmuuton potentiaali saadaan hyödynnettyä. + Kumppanuudet ja innovaatiot vahvistavat palveluiden vaikuttavuutta. + Väestön kasvu mahdollistaa monipuoliset ja skaalautuvat palvelut. + Kaupungin työnantajamaie kasvaa. + Palveluverkkoa voidaan hyödyntää täysimääräisesti.	+ HSL-jäsenyys saattaisi tuoda uusia asukkaita muista HSL-kunnista. Pääkaupunkiseudun yhdistävällä lippujärjestelmällä on vahva brändi. + Joukkoliikennettä voidaan kehittää vahvemmin, mikä lisää ja laajentaa pendelöintiä. + Kilpailu (raide)liikenteessä kasvaa, mikä lisää yhteyksiä ja pysähdyksiä Järvenpäähän. + Tehokas joukkoliikenne tukee saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta sekä vähentää päästöjä. + Digitaaliset ratkaisut parantavat liikenteen sujuvuutta ja käyttäjäkokemusta. + Panostukset kävely- ja pyöräilyväylien kehittämiseen lisäävät liikumista ja kuntalaisten hyvinvointia.	+ Järvenpään lumovoima tunnetaan. Omaleimainen ja kiinnostava brändi houkuttelee yrityksiä, investointeja, osaajia ja asukkaita. + Kärkiklusterit tukevat kasvua + Työpaikkojen, palveluiden ja harrastusmahdollisuuksien määrä kasvaa. + Toimijakenttä lujittuu, kun kaupunki mahdollistaa kehittämistä. + Kulttuuri ja tapahtumat saavat nostetta ja vahvistavat kaupungin identiteettiä. + Järvenpää herättää kiinnostusta (osa)kuntaliitoksiin + Vanhankylänniemi kehittyi houkuttelevaksi virkistysalueeksi – voi toteutua myös Soratiessä + Kansainvälistyminen tuo mukanaan osaamista ja kielitaitoa sekä uusia näkökulmia palveluihin ja elinkeinoelämään. + Asumisen hyvä hinta-laatusuhde
Haasteet	- Väestörakenne voi vinoutua, jos nopea kasvu painottuu tiettyihin ikä- tai väestöryhmiin. - Segregaation riski kasvaa, mikäli sosiaalisen ja alueellisen eriytymisen toiminna ei onnistuta tai jos toiminta ei ole vaikuttavaa. - Riittämätön kotimaisen kielen taito vaikeuttaa työllistymistä, opiskelua ja osallisuutta sekä lisää segregatiota.	- Kaupungin pinta-ala on rajallinen: rakentamisen ja luonnon yhteensovittaminen voi vaikeutua voimakkaan kasvun myötä. - Asumisviihtyvyys voi kärsiä liiallisesti tiivistyvässä rakenteesta. - Luontoarvot kärsivät, mikäli kaupunkiluonnon ja metsien merkitystä ei huomioida hankkeissa. - Rakentamisen nopeus luo paineita laadukkaalle suunnittelulle ja muuttuvat tarpeet haastavat rakentamista. - Kaupunkirakenteen tiivistymisestä aiheutuu haittoja (esim. melu- ja ympäristöhaitat). - Voimakas rakentaminen lisää päästöjä, vaikka rakentamista ohjattaisiin vähäpäästöisemmäksi ja kiertotalouden mukaisesti.	- Veropohjan riittävyys haastaa menojen ja investointien kasvaessa. - Palvelut ja niiden saavutettavuus eivät kehity kasvun vauhdissa. - Palveluverkon riittävyys haastaa ja sen kehittäminen edellyttää merkittäviä investointeja. - Asiakaslähtöisyydessä ei onnistuta. - Osaavan työvoiman pulaa ei saada ratkaistua. - Talouden haavoittuvuuden riski nousee, mikäli kasvu ei ole riittävän tasaista.	- Voimakkaasti kasvava liikenne voi ruuhkauttaa väyläverkon ja sen kapasiteetti voi osoittautua riittämättömäksi. - Joukkoliikenteen kapasiteetin riittävyys saattaa muodostua haasteeksi. - Logistiset poikkittais yhteydet esim. Valtatie 3:lle ovat heikot. - Mahdollinen HSL:ään liittyminen ei kasvata riittävästi kaupungin tuloja, jolloin kustannukset ja liittymisehdot haastavat. - Liikenneinfran ylläpito vaatii jatkuvia investointeja ja ylläpidon kustannukset kasvavat. - Kasvava liikennöinnin ohella pysäköinti haastaa ja vaatii merkittäviä investointeja.	- Rauhattomuus ja lieveilmiöt - Yritysten toimitilojen saatavuus vaikeutuu. - Tukeakseen kasvua kaupungin brändin tulee olla vahva ja uudistumiskykyinen. - Työvoimapula eräillä aloilla kasvaa ja haastaa. Myös kilpailu osaavasta työvoimasta on läsnä. - Korkeakoulutetun maahanmuuttaneen on haastava löytää koulutusta vastaavaa työtä. Mikäli suomalaiset kilpailevat matalapalkka-alojen työpaikoista, maahanmuuttaneiden työllistyminen vaikeutuu entisestään. -

Kasvuskenaarion vaikutukset

Skenaario 3: Selviytymisen soratiellä

	Väestörakenne, demografinen kehitys ja segregatio	Rakennettu kaupunkiympäristö ja –luonto	Kaupungin talous ja palveluiden järjestäminen	Liikenne ja saavutettavuus	Elinvoima (mm. lumovoima, pito- ja vetovoima)
Mahdollisuudet	+ Heikentynyt tilanne saattaa synnyttää yhteisöjä ja uudenlaista toimijuutta hyvinvoinnin eteen (3. ja 4. sektori). + Perhe- ja lähisuhteiden merkitys korostuu, mikä osaltaan edistää osallisuutta sekä yksilön omaa vastuuta ja toimijuutta (vrt. korona-aika).	+ Keskusta tyhjenee ja palvelut näivettyvät. + Luonnonläheisyys tukee hyvinvointia ja on edelleen vetovoimatekijä. + Kiinteistöjen määrän väheneminen näkyy energiankulutuksen pienenemisenä. + Rakentaminen on vähäistä sekä talojen että infran osalta, mikä vähentää rakentamisen päästöjä. Kehitys säästää myös lähiluontoa, parantaa ekologista tilaa ja monipuolistaa eliöstöä.	+ Kaupungin menot pienenevät. + Palveluiden ulkoistaminen saattaa tukea palveluiden järjestämistä. + Opetusryhmien määrä pienenee, mikä vaikuttaa energiankulutuksen laskua. + Järvenpäässä on toisen asteen koulutusta (ko. osaamiselle on tarve) + Kumppanuudet, yhteisöllähtöisyys ja uudet paikalliset toimintamallit luovat mahdollisuuksia turvata palveluita. + Kuntaliitos	+ Liikenteen määrä vähenee. + Pysäköintiongelmien väheneminen. + Kävely ja pyöräily kasvattavat suosiotaan pakon edessä. Kestävät liikennetarkaisut lisääntyvät. + Saavutettavuus säilyy, mutta yhteydet ja pysähdysten määrä vähenevät. + Digitaalisilla ratkaisuilla voidaan vähentää fyysisen saavutettavuuden ja liikenteen kehittämisen painetta.	+ Kaupunki keskittyy olennaiseen ja profiloituu vahvemmin. Huomio kiinnitetään keskeisiin palveluihin. + Kriisit tuottavat innovaatioita ja luovat uudenlaisia avauksia elinkeinoelämässä. + Asumisen hinta laskee, mikä voi houkuttaa uusia asukkaita. + Kierrätys ja tätä koskeva (yritys)toiminta kasvaa. + Rauhallinen ympäristö voi houkuttaa esim. lapsiperheitä ja ikäihmisiä.
Haasteet	- Työllisen väestön poismuutto kasvaa, mikä heikentää taloudellista huoltosuhtetta. - Köyhyys lisääntyy ja köyhyysloukut syvenevät. - Sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen kasvavat. Segregaation ehkäisy on todellinen haaste, sillä resurssit eivät riitä kehittämiseen ja toimenpiteisiin. - Kokemus osattomuudesta ja syrjäytymisriskissä olevien määrä kasvavat. - Hyvinvoinnin haasteiden kasaantuminen saattaa lisätä pitkäaikaista oman edun tavoittelua.	- Kaupunkikeskustan näivettyminen heikentää palveluita. - Kaupunkiympäristö yksipuolistuu ja Rantapuiston sekä muiden puistojen kunto huononee. - Perusparannuksia ei voida tehdä, infra rapistuu ja korjausvelka kasvaa. Tulevaisuutta ei turvata, vaan siltä pikemminkin lainataan. - Asuntojen hallintamuoto yksipuolistuu, kun vuokra-asumisen osuus kasvaa. - Kaupungilla ei ole rakentamisessa varaa ekologisiin valintoihin eikä mahdollisuutta tehdä ratkaisuja, jotka edistävät energiatehokkuutta.	- Kaupungin tulot pienenevät ja paine kunnallisveron nostoon kasvaa. - Valtionosuuksien merkitys tuloarvoituksessa kasvaa. HYTE-kerronin pienenee, mikä kuvaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tilaa. - Investointikyky on vähäistä. - Talouden haavoittuvuus kasvaa ja taloustilanne johtaa osatoimintoihin. - Palveluiden järjestäminen vaikeutuu. Eiläksäisiä palveluita joudutaan karsimaan. - Mahdollisissa ulkoistuksissa sopimusteknisen osaamisen puute voi aiheuttaa kustannusten nousua ja muita riskejä. - Palveluverkossa on ylikapasiteettia, esim. kouluissa ja päiväkodeissa väljyyttä. - Kaupungilla on rekrytointihaasteita. - Alueellinen eriytyminen kasvaa ja palveluiden saavutettavuus huononee. - Ajaututaan kriisikuntamenettelyyn (vrt. kuntaliitos mahdollisuutena)	- Joukkoliikenteen kehittäminen ja määrä vähenevät. - Väylät huononevat, mikä on myös turvallisuusriski. - Kasvaviin esteettömyysvaatimuksiin ei kyetä vastaamaan. - Joukkoliikenteen heikkeneminen aiheuttaa saavutettavuuden haasteita. - Alueellinen eriytyminen kasvaa ja kuntalaisten tasa-arvo heikkenee liikenneyhteyksien vähetessä. - Liikenne-infran investointeihin ja ylläpitoon ei riitä resursseja.	- Kaupungin vetovoima vähenee kiihtyvällä vauhdilla. - Brändin merkitys menettää merkitystään. - Kulttuuribrändin hyödyntämisessä epäonnistutaan. Tapahtumia järjestetään yhä vähemmän. - Turvattomuus lisääntyy - Uusia yrityksiä on vaikea houkuttaa. Kaupunki ei kykene tukemaan elinkeinoelämää luomalla toimivaa toimintaympäristöä. - Järvenpää ei näyttäyty kiinnostavana yrityksille ostopuolien ja työvoiman vähyden vuoksi. - Infrastruktuurin vanheneminen heikentää elinvoiman edellytyksiä. - Harrastusmahdollisuudet vähenevät. - Asuntotuotanto on heikkoa ja asunnot eivät pidä arvoaan.

CAPFUL

Bulevardi 6 A 4
00120 Helsinki
info@capful.fi

[Capful.fi](https://capful.fi)

Capful Ltd

[@capful_fi](https://twitter.com/capful_fi)